

ISC
دارلده مجور
۹۶۱۷۰ - ۲۰۸۰۱

بررسی رابطه بین سبک عشق ورزی، هوش هیجانی و کیفیت روابط زوجین در دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد ساری

فرشاد قهاری سید محله

کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی. علوم تحقیقات واحد ساری

چکیده

این پژوهش به هدف مقایسه رابطه بین سبک عشق ورزی، هوش هیجانی و کیفیت روابط زوجین در دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری انجام شده است. روش پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت و روش، توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری می باشند. با توجه به عدم وجود اطلاعات مشخص و قابل دسترس در خصوص تعداد دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری، تعداد ۱۰۰ نفر (۵۰ دانشجوی مرد و ۵۰ دانشجوی زن) به روش نمونه در دسترس انتخاب شده اند. ابزار گردآوری داده ها سه پرسشنامه استاندارد نگرش نسبت به عشق هندریک و هندریک (۱۹۷۶)، پرسشنامه هوش هیجانی بار-آن (۱۹۹۹) و پرسشنامه استاندارد سازگاری زوجی اصلاح شده باسبی و همکاران (۱۹۹۵) می باشد. در ارتباط با جامعه مورد مطالعه، ۴ فرضیه مطرح شد که با استفاده از داده های به دست آمده پرسشنامه ها و با استفاده از آزمون تی مستقل و همبستگی پیرسون و رگرسیون در سطح $\alpha = 0/05$ مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج نشان داد که بین سبک عشق ورزی و کیفیت روابط زوجین و هوش هیجانی و کیفیت روابط زوجین رابطه وجود دارد. کیفیت روابط زوجین در دانشجویان دختر و پسر تفاوتی ندارد.

واژگان کلیدی: هوش هیجانی، سازگاری زوجی، سبک عشق ورزی

ISC
دارنده مجوز
۹۶۱۷۰ - ۲۰۸۰۱

۱. مقدمه

ازدواج را می توان یکی از مهمترین تصمیم گیری ها در زندگی هر فرد دانست. مطالعه ی روابط زوجین، به روشن شدن چهارچوب های ساختاری که روابط زوج ها در آن شکل می گیرد کمک می کند. یکی از ابعاد روابط زوجها کیفیت روابط زناشویی است که نقش اساسی در کیفیت روابط، ارزیابی کیفیت کلی ارتباطات خانوادگی دارد (برادبری، فینچام و بیچ^۱، ۲۰۰۰).

کیفیت روابط زناشویی مفهومی چند بعدی است و شامل ابعاد گوناگون ارتباط زوج ها مانند سازگاری، رضایت، شادمانی، انسجام و تعهد می شود (تروکسل^۲، ۲۰۰۶). سه رویکرد عمده برای مفهوم سازی کیفیت روابط زناشویی وجود دارد. رویکرد اول مربوط به لیوایز و اسپانییر^۳ (۱۹۷۹) به نقل از ادیتال و لیو^۴، ۲۰۰۵) است که کیفیت روابط، زناشویی را ترکیبی از سازگاری و شادمانی می داند. رویکرد دوم مربوط به فینچام و برادبری (۱۹۸۷)، به نقل از کرولی^۵، ۲۰۰۶) است. بر این اساس این رویکرد کیفیت روابط زناشویی منعکس کننده ی ارزیابی کلی فرد از رابطه ی زناشویی است. رویکرد سوم مربوط به مارکس^۶ (۱۹۸۹)، به نقل از تروکسل، ۲۰۰۶) است که تلفیقی از رویکرد لیوایز و اسپانییر و رویکرد سیستمی بوئن^۷ است. مارکس نسبت به فرد، رابطه ی فرد با همسرش و رابطه ی فرد با دیگران نگرش سیستمی دارد. از این دیدگاه یک فرد متأهل دارای سه زاویه شامل «زاویه درونی، زاویه ی همسری و زاویه ی بیرونی» است. اولین زاویه خود درونی فرد است که در برگرینده ی بعد درونی فرد و تلاشها، انگیزه ها و انرژی های گوناگون است که به وسیله ی پیشینه ی طولانی از تمامی تجربه های زندگی فرد شکل می گیرد. زاویه دوم رابطه با همسر است. آن بخش از خود که به طور مداوم به همسر توجه می کند، با او هماهنگ می شود و از او مراقبت می کند. زاویه ی دوم پل استقلال - همبستگی است، به همین دلیل است که همسر به عنوان نیمه ی دوم شخص تصور می شود. زاویه ی سوم هر نقطه ی تمرکز خارج از خود، بجز همسر را نشان می دهد. به عبارتی اینجا نیز از مثلث ها بحث می شود. منتها بر خلاف نظر بوئن که دیگری مهم را صرفاً یک شخص می داند، مارکس معتقد است که دیگری مهم می تواند شغل، سرگرمی و غیره نیز باشد. بر این اساس، مارکس کیفیت روابط زناشویی را چنین تعریف می کند: کیفیت روابط زناشویی نتیجه ی شیوه هایی است که افراد متأهل به طور نظام مند خود را در این مثلث (سه زاویه) سازماندهی می کنند (تروکسل، ۲۰۰۶).

یکی از مهمترین عوامل تعیین کننده ی پویایی های روابط زناشویی وجود عشق و کیفیت آن است (حفاظی طریقه، فیروزآبادی و حق شناس، ۱۳۸۵؛ گنزاگه، کنتالر، لونداهل، اسمه و همکاران^۸، ۲۰۰۶).

عشق مفهومی انتزاعی است و بدون شک تعریف آن با استفاده از کلمات و واژه ها دشوارترین عملی است که انجام می شود و این درحالی است که حتی درباب ماهیت آن هیچ نظریه مشترک و عموماً پذیرفته شده ای وجود ندارد. همیشه در زمینه عشق ابهام ها و سردرگمی هایی وجود داشته است (پاتو، ۱۳۸۱). مورتی^۹ و راتزین^{۱۰} (۱۹۹۶) اعتقاد دارند که شاید برخی از سردرگمی ها در این زمینه به جهت نگرشهای دوسوگرانه ای است که علم نسبت به پژوهشهای مربوط به عشق داشته است: یکی عشق با ماهیت روانشناختی و دیگری عشق با ماهیت ادبی (بوسکالیا^{۱۱}، ۱۳۷۰).

عشق و سبک های عشق ورزی عامل مؤثری بر کیفیت روابط زناشویی است، (هایتور و روبرت^{۱۲}، ۱۹۹۶؛ لوین، کریستینا و هی^{۱۳}، ۲۰۰۶). از مهمترین و مورد توجه ترین نظریه هایی که به تبیین انواع عشق می پردازد نظریه ی شش بعدی «لی^{۱۴}» است. «لی» بر اساس

¹ - Bradbury, Fincham, & Beach

² - Troxel

³ - Lewise, & Spanier

⁴ - Adital, & Lavee

⁵ - Crowley

⁶ - Marks

⁷ - Bowen

⁸ - Gonzaga, Keltner, Londahl, Esme, & Smith

⁹ - Morty, K

¹⁰ - Rotzin, A

¹¹ - Bosqulew, L

¹² - Hightower

¹³ - Levin, Krystyna, & Hee

¹⁴ - Lee

ISC
دارنده مجوز
۹۶۱۷۰ - ۲۰۸۰۱

برآوردهای بدست آمده از کشورهای ایالات متحده، کانادا و بریتانیا شش روش عشق ورزی را بیان می کند (نتو^{۱۵}، ۲۰۰۱) که عبارتند از: ۱- عشق رومان تیک (اروس)^{۱۶}: این نوع عشق توأم با میل فیزیکی شدید به معشوق است و بر اساس زیبایی، جذابیت و تناسب فیزیکی شکل می گیرد. ۲- عشق دوستانه (استورگ)^{۱۷}: نوعی از عشق که طی آن صمیمیتی لذت بخش به آهستگی رشد یافته و به طرفین گسترش می یابد. در این فرآیند به تدریج طرفین، زوایای وجودی خود را بیشتر برای یکدیگر فاش می کنند. ۳- عشق بازیگرانه (لودوس)^{۱۸}: در این شیوه، عشق به عنوان یک تفریح تلقی شده و هیچ تعهدی در آن نیست، وضعیتی که مانند شرکت در یک بازی تلقی می شود و معمولاً کوتاه مدت است و به زودی تمام می شود.

عشق شهوانی (مانیا)^{۱۹}: حالت شدید هیجانی همراه با حسادت و عشق همراه مشغولیت ذهنی که باعث می شود شخص عصبی شده و از طرد شدن بترسد. ۵- عشق واقع گرایانه (پراگما)^{۲۰}: عشق منطقی که در آن شریک رابطه، بر اساس نیازهای شخص و همخوانی با سن، مذهب، سوابق و شخصیت انتخاب می شود. در اینجا رضایت خاطر بیشتر از هیجان و تحریک وجود دارد. ۶- عشق فداکارانه (آگاپه)^{۲۱}: عشق غیر شرطی، همراه با مراقبت از معشوق که با انعطاف پذیری و بخشندگی زیاده از حد توأم است. در این نوع عشق خود را فدا کردن وجود دارد (کونکل و بورلسون^{۲۲}، ۲۰۰۳؛ کرامر، کنت، کولینز و سینگلتون-جکسون^{۲۳}، ۲۰۰۵).

هندریک و هندریک^{۲۴} بر اساس نظریه لی مقیاسی ابداع نمودند که به سنجش این شیوه ها می پردازد (نتو، ۲۰۰۷). با استفاده از این مقیاس مطالعات زیادی در فرهنگ های مختلف صورت گرفته و ارتباط بین اجزاء آن با کیفیت روابط زناشویی مشخص شده است (هایتور و روبرت، ۱۹۹۶؛ اندرو^{۲۵}، ۲۰۰۰؛ نتو، ۲۰۰۰؛ پارا، براون، هوین، تاو و دیگران^{۲۶}، ۲۰۰۵؛ گنزاگه و دیگران، ۲۰۰۶). پژوهش هایی که، ۲۰۰۱؛ کانکل و بورلسون، ۲۰۰۳؛ تاو^{۲۷} تاکنون صورت گرفت رابطه ی سبک های عشق ورزی با رضایتمندی زوجی (حفاظی طریقه و دیگران، ۱۳۸۵؛ فینچ ۱۹۹۹)، سبک دلبستگی (گنزاگه و همکاران، ۲۰۰۱؛ گنزاگه و همکاران، ۲۰۰۶)، نحوه ی تعامل و ارتباط زناشویی (لوین و همکاران، ۲۰۰۶)، شادمانی زناشویی (عیسی نژاد، شمعی و احمدی، ۱۳۸۷)، خودشیفتگی و فردگرایی (تاو، ۲۰۰۵)، مهارت های ارتباطی (کانکل و بورلسون، ۲۰۰۳)، کیفیت زندگی (اندرو، ۲۰۰۰)، سبک های ارتباط جنسی^{۲۸} (فری و حجت^{۲۹}، ۱۹۹۸) و کیفیت روابط زناشویی (چو و کراس^{۳۰}، ۱۹۹۵؛ هایتور و روبرت، ۱۹۹۸؛ نیلسون، ۲۰۰۵) را نشان داده اند. با وجود پژوهش های صورت گرفته، ابعاد و همبسته های سبک های عشق ورزی لی به صورت کامل مطالعه نشده است. همچنین کیفیت روابط زناشویی به عنوان یک سازه ی چند بعدی و زیربنایی در روابط زوجی و پویایی های زناشویی^{۳۱}، به درستی شناخته شده نیست.

هوش هیجانی اولین بار در سال ۱۹۹۰ و به عنوان شکلی از هوش اجتماعی مطرح شد که شامل توانایی کنترل احساسات و هیجانات در خود و دیگران، پذیرش دیدگاه سایر افراد و کنترل روابط اجتماعی است. هوش هیجانی یکسری از توانایی ها و مهارت های غیرشناختی است که توانایی برد را در مقابله با فشارها و اقتضاهای محیطی افزایش می دهد (بارون، ۱۹۹۷).

دیدگاه برخی کارشناسان نشان دهنده این است که بهره هوشی به خوبی نمی تواند از عهده توضیح سرنوشت متفاوت افرادی برآید که فرصتها و شرایط تحصیلی مشابهی دارند. هوش تحصیلی (IQ) در فراز و نشیب های زندگی به تنهایی نمی تواند آمادگی زیادی در افراد برای مقابله صحیح ایجاد کند و لزوماً تضمین کننده رفاه، شخصیت اجتماعی و یا احساس شادکامی در زندگی نیست. در واقع تنها ۲۰٪ موفقیت افراد به IQ بستگی دارد. و بقیه آن بسته به هوش هیجانی و هوش اجتماعی است.

15 - Neto

16 - eros

17 - storge

18 - ludus

19 - Mania

20 - Pragma

21 - Agape

22 - Kunkel, & Burleson

23 - Cramer, Kenneth, Collins, & Singleton-Jackson

24 - Hendrick, & Hendrick

25 - Andrew

26 - Parra, Brown, Huynh, Thao, et al

27 - Thao

28 - Sexual styles

29 - Frey, & Hojjat

30 - Cho, & Cross

31 - Marital dynamics

ISC
دارنده مجوز
۹۶۱۷۰ - ۲۰۸۰۱

هوش هیجانی^{۳۲} مشخص می کند چگونه می توانیم از سایر مهارت‌های خود از جمله بهره هوشی به بهترین صورت استفاده کنیم. یکی از امتیازات EQ به IQ بعد اکتسابی بودن آن است که به راحتی قابل یادگیری، تکامل، بهبود و اصلاح می باشد. جایگاه EQ در انسان، آمیگدال واقع در قسمت بالای ساقه مغز و نزدیک به انتهای حلقه لیمبیک است. آمیگدال به عنوان مخزن خاطرات هیجانی عمل می کند، در واقع هیپوکامپ صرفاً حقایق را به خاطر می سپارد و آمیگدال چاشنی هیجانی آن حقایق را در خود نگه می دارد.

گلمن^{۳۳} پنج اصل را برای هوش هیجانی در نظر می گیرد که عبارتند از: شناسایی هیجان‌ها خود، توانایی مدیریت هیجان‌ها در موقعیت‌های سخت، خودآنگیزی^{۳۴}، توانایی شناسایی هیجان‌ها و احساسات دیگران، کنترل روابط بین فردی.

با ارزیابی EQ می توان میزان موفقیت‌های فرد را در زندگی فردی و اجتماعی پیش بینی کرد. برای ارزیابی EQ و پنج بعد در نظر گرفته می شود که عبارتند از: رستنی (پختگی)، دلسوزی، رعایت اصول اخلاقی، اجتماعی بودن، احساس آرامش (گلمن، ۱۹۹۵).

تیرگری و همکاران^{۳۵} (۲۰۰۶)، نیز نشان دادند که کفایت های هیجانی، سازه ای بنیادین و اثرگذار بر بهبود و تقویت روابط زناشویی می باشد.

با توجه به نظریه ی لی در مورد اجزای عشق و نظریه ی لیوایز و اسپنیر و نظریه ی فینچام و برادبوری در مورد کیفیت روابط زناشویی، همچنین با مرور پژوهش های صورت گرفته در مورد سبک‌های عشق و رزی که قبلاً به آنها اشاره شد و مرور پژوهش های صورت گرفته در مورد اثرات هوش هیجانی بر روابط پس از ازدواج بنابراین فرضیه اصلی این پژوهش به دنبال پاسخ به این سوال است که آیا بین سبک های عشق و رزی، هوش هیجانی و ابعاد کیفیت زناشویی در دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری رابطه وجود دارد؟

۲. روش تحقیق

پژوهش حاضر از جنبه هدف، کاربردی^{۳۶} و از جنبه جمع آوری اطلاعات از نوع تحقیقات توصیفی^{۳۷} است؛ جامعه ی آماری این تحقیق شامل کلیه ی دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ است.

با توجه به عدم وجود اطلاعات مشخص و قابل دسترس در خصوص تعداد دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری، تعداد ۱۰۰ نفر (۵۰ دانشجوی مرد و ۵۰ دانشجوی زن) به روش نمونه در دسترس انتخاب شده اند.

ابزار اصلی گرد آوری اطلاعات در این تحقیق پرسشنامه است که در این تحقیق، جهت جمع آوری اطلاعات مورد نیاز از ۳ پرسشنامه استاندارد سبک عشق و رزی، هوش هیجانی (EQI) و کیفیت روابط زوجین استفاده می شود.

پرسشنامه ی نگرش نسبت به عشق (LAS): فرم اصلی این پرسشنامه توسط هندریک و هندریک (۱۹۷۶) بر پایه ی نظریه ی لی از عشق ساخته شده است و دارای ۴۲ گویه است که پس از دو بار تحلیل عاملی تأییدی توسط هندریک و هندریک (۱۹۹۸) به ۲۴ گویه و در سومین تحلیل عاملی تأییدی، به ۱۸ گویه کاهش یافت. به دلیل اینکه فرم ۲۴ سؤالی آن به لحاظ ویژگی های روانسجی مناسبتر است (نتو ۳۸، ۲۰۰۱)، در این پژوهش، مورد استفاده قرار خواهد گرفت. این پرسشنامه به صورت طیف ۴ تایی از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۴ (کاملاً موافقم) نمره گذاری می شود و نگرش نسبت به عشق را در ۶ بعد شامل عشق فداکارانه، بازیگرانه، شهوانی، واقع گرایانه، دوستانه و رومانیتیک نشان می دهد. ساختار عاملی این پرسشنامه در جامعه ایرانی توسط بیات (۱۳۸۷) بررسی و ساختار ۶ عاملی آن تأیید شده است.

پرسشنامه ی هوش هیجانی (EQI): درباره ی هوش هیجانی از پرسشنامه ی هوش هیجانی استفاده می شود که توسط بار-ان (۱۹۹۹) ساخته شده است. این پرسشنامه، حاوی ۹۰ سوال است که از طریق آنها پانزده مولفه (خودآگاهی هیجانی، قاطعیت حرمت نفس، خودشکوفایی، استقلال همدلی، روابط بین فردی، مسوولیت پذیری اجتماعی، مساله گشایی، واقعیت سنجی، انعطاف پذیری، تحمل استرس،

32 - Intelligence emotional

33 - Golman

34 - Motivating

35 - Targari, et all

36- Applied research

37- Descriptive research

38 - Neto

ISC دارنده مجوز
۲۰۸۰۱ - ۹۶۱۷۰

کنترل تکانه، خرسندی و خوش بینی) مورد اندازه گیری قرار می گیرد. این پرسشنامه، در ایران هنجاریابی شده است. پایایی این آزمون با استفاده از آلفای کرباخ در مورد مقیاسها از ۰.۶۹ تا ۰.۸۶ و با میانگین کلی ۰.۷۶٪ گزارش شده است (قهرمانی اوچقاز، ۱۳۸۲). نمره گذاری پرسشنامه، پنج درجه ای است و نمره ی اخذ شده ی آزمودنی در هر سوال، بین یک تا پنج قرار دارد. نمره ی اخذ شده در کل آزمون ۹۰ و بیشترین آن ۴۵۰ خواهد بود که این حدود در مولفه ی ۶ و ۳۰ است.

پرسشنامه سازگاری زوجی اصلاح شده (RDAS)^{۳۹}: این پرسشنامه توسط باسبی، کرین، لارسن و کریستنسن^{۴۰} ۱۹۹۵، به نقل از هولیست و میلر^{۴۱} (۲۰۰۵) ساخته شده است و ۱۴ سؤال دارد که از روی فرم اصلی ۳۲ سؤالی که توسط اسپنیر (۱۹۷۶) ارایه شده بود ساخته شده است. فرم اصلی این مقیاس توسط اسپنیر (۱۹۷۹) و بر اساس نظریه ی لیویز و اسپنیر (۱۹۷۹) در مورد کیفیت زناشویی ساخته شده است. برادبوری و همکاران (۲۰۰۰) نیز پس از مطرح کردن نظریه ی خود در مورد کیفیت زناشویی، این پرسشنامه را به عنوان ابزاری مناسب برای ارزیابی کیفیت زناشویی معرفی کرده اند. این پرسشنامه ی ۱۴ سؤالی به صورت طیف ۶ تایی از ۰ تا ۵ نمره گذاری می شود، طوری که پاسخ کاملاً موافق نمره ی ۵ و پاسخ کاملاً مخالف نمره ی صفر می گیرد. این پرسشنامه از سه خرده مقیاس توافق، رضایت و انسجام تشکیل شده که در مجموع نمره کیفیت زناشویی را نشان می دهند و نمره بالا نشان دهنده کیفیت زناشویی بالاتر است (هولیست و میلر، ۲۰۰۵). نتایج پژوهش های گذشته با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی، ساختار سه عاملی پرسشنامه را در امریکا (باسبی و همکاران، ۱۹۹۵) و در ایران (عیسی نژاد، احمدی و اعتمادی، ۱۳۸۹) تأیید نمود.

با توجه به استفاده از پرسشنامه های استاندارد، روایی پرسشنامه ها مورد تأیید قرار گرفته است.

در پژوهش حاضر نیز پایایی ابزارهای پژوهش با استفاده از روش پایداری درونی (ضریب آلفای کرونباخ) محاسبه و تأیید گردید. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم افزار SPSS 18 استفاده شد. به منظور بررسی رابطه ی سبک عشق ورزی، هوش هیجانی و کیفیت روابط زوجین در دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری از روشهای آماری همبستگی پیرسون^{۴۲} و تحلیل رگرسیون گام به گام^{۴۳} استفاده شد.

۳. یافته های تحقیق

۳-۱. یافته های جمعیت شناسی

بر اساس یافته های پژوهش، تعداد ۵۰ نفر (۵۰ درصد) از نمونه های تحقیق مرد و تعداد ۵۰ نفر (۵۰ درصد) از نمونه های تحقیق زن می باشند. همچنین تعداد ۳۸ نفر (۳۸ درصد) از نمونه های تحقیق بین ۳۱ تا ۴۰ سال، تعداد ۲۱ نفر (۲۱ درصد) از نمونه های تحقیق بین ۲۵ تا ۳۰ سال، تعداد ۲۶ نفر (۲۶ درصد) از نمونه های تحقیق بین ۴۱ تا ۵۰ سال و تعداد ۶ نفر (۶ درصد) از نمونه های تحقیق بالای ۵۰ سال و تعداد ۹ نفر از نمونه های تحقیق زیر ۲۵ سال می باشند. یافته های پژوهش نشان داد تعداد ۳۸ نفر (۳۸ درصد) از نمونه های تحقیق دارای مدرک لیسانس، تعداد ۴۹ نفر (۴۹ درصد) از نمونه های تحقیق دارای مدرک فوق لیسانس و بالاتر و تعداد ۱۳ نفر (۱۳ درصد) از نمونه های تحقیق دارای مدرک فوق دیپلم می باشند.

۳-۲. آزمون کولموگروف اسمیرنوف (K-S) مربوط به توزیع داده های متغیرهای تحقیق در پژوهش حاضر با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف نرمال بودن متغیرهای پژوهش مورد بررسی قرار گرفت.

جدول ۱: آزمون کولموگروف اسمیرنوف

وضعیت	p-value	شاخص ها
نرمال	۰/۱۷	مقیاس سازگاری زوجی اصلاح شده
نرمال	۰/۶۶	هوش هیجانی

³⁹ - Revised Dyadic Adjustment Scale (RDAS)

⁴⁰ - Busby, Crane, Larson, & Christensen

⁴¹ - Hollist, & Miller

⁴² - Pearson Correlation Coefficient

⁴³ - Stepwise Regression Analysis

ISC
دارنده مجوز
۹۶۱۷۰ - ۲۰۸۰۱

نرمال

۰/۱۰

نگرش های مربوط به عشق

بر اساس جدول ۱: سطح معنی داری جهت بررسی همه ی متغیرهای تحقیق شامل مقیاس سازگاری زوجی اصلاح شده ($p = ۰/۱۷$) (value)، هوش هیجانی ($p\text{-value} = ۰/۶۶$)، نگرش های مربوط به عشق ($p\text{-value} = ۰/۱۰$) بزرگتر از $۰/۰۵$ می باشند، بنابراین توزیع کلیه متغیرهای تحقیق نرمال بوده و از آزمون های پارامتریک جهت تحلیل فرضیه های تحقیق استفاده می کنیم.

۳-۳. آزمون فرضیه های تحقیق

فرضیه اول: بین سبک عشق ورزشی و کیفیت روابط زوجین رابطه وجود دارد.

بین سبک عشق ورزشی و کیفیت روابط زوجین رابطه وجود ندارد. $H_0 =$

بین سبک عشق ورزشی و کیفیت روابط زوجین رابطه وجود دارد. $H_1 =$

جدول ۲: همبستگی پیرسون بین سبک عشق ورزشی و کیفیت روابط زوجین

متغیرها	ضریب همبستگی پیرسون	سطح معناداری (sig)
سبک عشق ورزشی و کیفیت روابط زوجین	۰/۸۵	۰/۰۰

آزمون همبستگی

اساس جدول ۲،

تحلیل بر اساس پیرسون: بر نتایج نشان می دهد که سطح معناداری جهت آزمون فرضیه اصلی تحقیق برابر با $۰/۰۰$ بوده و این مقدار از $۰/۰۵$ کوچکتر بوده و فرضیه صفر رد می شود. بنابراین بین سبک عشق ورزشی و کیفیت روابط زوجین رابطه وجود دارد. نتایج نشان داد که ضریب همبستگی بین سبک عشق ورزشی و کیفیت روابط زوجین برابر با $۰/۸۵$ بوده که نشان دهنده رابطه مستقیم و قوی بین دو متغیر می باشد.

فرضیه دوم: بین هوش هیجانی و کیفیت روابط زوجین دانشجویان متأهل رابطه وجود دارد.

بین هوش هیجانی و کیفیت روابط زوجین دانشجویان متأهل رابطه وجود ندارد. $H_0 =$

بین هوش هیجانی و کیفیت روابط زوجین دانشجویان متأهل رابطه وجود دارد. $H_1 =$

جدول ۳: همبستگی پیرسون بین هوش هیجانی و کیفیت روابط زوجین

متغیرها	ضریب همبستگی پیرسون	سطح معناداری (sig)

ISC
دارنده مجور
۹۶۱۷۰ - ۲۰۸۰۱

۰/۰۰

۰/۷۷

بین هوش هیجانی و کیفیت روابط
زوجین

تحلیل بر اساس آزمون همبستگی پیرسون: بر اساس جدول ۳، نتایج نشان می دهد که سطح معناداری جهت آزمون فرضیه اصلی تحقیق برابر با ۰/۰۰ بوده و این مقدار از ۰/۰۵ کوچکتر بوده و فرضیه صفر رد می شود. بنابراین بین هوش هیجانی و کیفیت روابط زوجین دانشجویان متأهل رابطه وجود دارد. نتایج نشان داد که ضریب همبستگی بین هوش هیجانی و کیفیت روابط زوجین برابر با ۰/۷۷ بوده که نشان دهنده رابطه مستقیم و قوی بین دو متغیر می باشد.

فرضیه سوم: سهم هر یک از متغیرهای سبک عشق ورزی و هوش هیجانی در پیش بینی کیفیت روابط زوجین متفاوت است.

جدول ۴: خلاصه مدل رگرسیون فرضیه

ضریب تعیین (R^2)	همبستگی بین متغیرها (R)
۰/۵۱	۰/۷۲

با توجه به مقدار ضریب تعیین، این نتیجه حاصل می گردد که مولفه های سبک عشق ورزی و هوش هیجانی ۰/۵۱ درصد از کیفیت روابط زوجین را به خود اختصاص می دهند و مابقی مربوط به دیگر مولفه ها می باشد. یا می توان گفت که ۰/۵۱ می توانند کیفیت روابط زوجین را پیش بینی کنند.

جدول ۵: تحلیل واریانس

sig	درجه آزادی	F
۰/۰۰	(۹۷،۲)	۷۲

چون در سطح اطمینان ۹۵٪ و خطای اندازه گیری $\alpha = 5\%$ ، سطح معناداری $\text{Sig} = 0,00$ محاسبه شده، فرض خطی بودن مدل (رابطه خطی بین متغیرها) تایید می شود.

جدول ۶: ضرائب رگرسیون

مدل	ضرائب غیر استاندارد شده		ضرائب استاندارد		
	B	خطای استاندارد	Beta	t	sig
مقدار ثابت	۲/۱۹	۰/۱۹		۱۱/۳۳	۰/۰۰
سبک عشق ورزی	۰/۷۴	۰/۱۴	۰/۷۸	۵	۰/۰۰
هوش هیجانی	۰/۲۶	۰/۱۸	۰/۲۳	۱/۴۶	۰/۱۴

همان طور که مشاهده می شود در بین مولفه های سبک عشق ورزی و هوش هیجانی، فقط مولفه سبک عشق ورزی در مدل رگرسیون باقی ماند و در واقع قادر می باشد تا سهمی از کیفیت روابط زوجین را تبیین نماید. مطابق جدول ۶؛ چون در سطح اطمینان ۹۵٪ و خطای اندازه گیری $\alpha = 0,05$ سطح معناداری برای سبک عشق ورزی و مقدار ثابت $\text{Sig} < 0,05$ محاسبه شده است ($P\text{-VALUE}=0/00$)، لذا فرض تساوی ضریب رگرسیون با مقدار صفر برای سبک عشق ورزی و مقدار ثابت رد می شود، یعنی متغیر مستقل (سبک عشق ورزی) بر متغیر وابسته (کیفیت روابط زوجین) تاثیر مثبت و معناداری دارد بنابراین داریم:

$$Y = \alpha x + \beta$$

(سبک عشق ورزی) $Y = 2/19 + 0/74x$ = کیفیت روابط زوجین

ISC
دارنده مجور
۹۶۱۷۰ - ۲۰۸۰۱

فرضیه چهارم: کیفیت روابط زوجین در دانشجویان دختر و پسر متفاوت است.

H_0 = کیفیت روابط زوجین در دانشجویان دختر و پسر متفاوت نیست.

H_1 = کیفیت روابط زوجین در دانشجویان دختر و پسر متفاوت است.

جدول ۷: آزمون تی

متغیرها	وضعیت	آزمون لوین		میانگین	انحراف معیار	t	sig
		فیشر	Sig				
کیفیت روابط زوجین	دانشجویان مرد	۰/۰۸	۰/۹۴	۴/۰۷	۰/۶۷	۰/۸۶	۰/۳۷
	دانشجویان زن			۴/۰۱	۰/۶۳		

تحلیل بر اساس آزمون تی مستقل: بر اساس جدول ۷، با توجه به اینکه Sig در آزمون لوین بالاتر از مقدار خطای ۰/۰۵ می باشد بنابراین واریانس ها برابر می باشد. هم چنین با توجه به اینکه سطح معناداری بزرگتر از ۰/۰۵ می باشد و معنادار نمی باشد، بنابراین با ۰/۹۵ اطمینان این نتیجه حاصل می گردد که کیفیت روابط زوجین در دانشجویان دختر و پسر متفاوت نمی باشد و فرضیه صفر ما تایید می شود.

۵. بحث و نتیجه گیری

در بررسی رابطه بین سبک عشق ورزی و کیفیت روابط زوجین، با توجه به اینکه سطح معناداری (Sig) از ۰/۰۵ کوچکتر می باشد، نتیجه می گیریم که بین سبک عشق ورزی و کیفیت روابط زوجین رابطه وجود دارد که با نتایج کانکل و برولسون (۲۰۰۳)، تائو (۲۰۰۵)، گنزاگه و همکاران (۲۰۰۶) همسو می باشد.

سبک های عشق ورزی اشاره به این امر دارد که چگونه افراد عشق را تعریف می کنند یا عشق ورزی می کنند. افراد برای عشق ورزیدن نسبت به همسر خود از یک سبک و روش خاصی استفاده میکنند و این سبک متأثر از ارتباط متقابل و مداوم بین زن و شوهر و تعبیری است که از محیط زندگی خود دارند. لی ۱۹۸۸ عنوان می کند، عشاق در صورتی یکدیگر را بهتر درک خواهند کرد که توجهشان به جفت شدن سبک های عشق باشد و به اینکه این سبک ها برای شریک های متفاوت و حتی با همان شریک نیز در طول زمان می تواند تغییر کند، احتمالاً زنان در یک رابطه بصورت متعهدانه از دوستی به سمت عشق اروتیک پیش می روند، اما مردان ممکن است با تهییج اروتیک یک رابطه را شروع کنند و سپس به دوستی بپردازند.

در بررسی رابطه بین هوش هیجانی و کیفیت روابط زوجین دانشجویان متأهل، با توجه به اینکه سطح معناداری (Sig) از ۰/۰۵ کوچکتر می باشد، نتیجه می گیریم که بین هوش هیجانی و کیفیت روابط زوجین رابطه وجود دارد که با یافته های اسمیت و همکاران (۲۰۰۸)، فیزر (۲۰۰۳)، تیرگری (۱۳۸۵) و رحمانی (۱۳۸۵) مطابقت دارد.

ISC
دارنده مجوز
۹۶۱۷۰ - ۲۰۸۰۱

هوش هیجانی با کیفیت ارتباطات میان فردی مرتبط است. افراد با هوش هیجانی زیاد، ارتباط مثبت بیشتری با دیگران برقرار می کنند و تعاملات منفی کمتری با نزدیکانشان دارند. میزان رفتارهای اجتماعی و ارتباطات مثبت با اعضای خانواده نیز در آنان بیشتر است (به نقل از تیگرگی و همکاران، ۱۳۸۵). هوش هیجانی در ازدواج موفق و زندگی زناشویی نیز نقشی مهم و غیر قابل انکار دارد. عوامل هوش هیجانی می تواند در رضایت زوجین مؤثر باشد؛ چرا که روابط صمیمانه همسران به مهارت های ارتباطی از قبیل توجه افراد به مسائل از دید همسر، توانایی درک همدلانه آنچه همسر تجربه کرده است و حساس و آگاه بودن از نیازهای او بستگی دارد. در واقع همخوانی و تجانس آشکاری بین انواع توانایی هایی هست که هوش هیجانی را می سازد و توانایی هایی که لازمه گفت و گوها و تعاملات موفقیت آمیز زناشویی است (گاتمن و همکاران، ۱۹۹۴ به نقل از جعفر یزدی و گلزاری، ۱۳۸۴). گلمن (۱۹۹۵) معتقد است راهبرد کلی برای کارآمدتر کردن ازدواج این است که هوش هیجانی مشترک میان دو همسر را پروراند؛ چرا که افراد با هوش هیجانی زیاد در رویارویی با موقعیتهای تنش زا موفق ترند.

در بررسی سهم هر یک از متغیرهای سبک عشق ورزی و هوش هیجانی در پیش بینی کیفیت روابط زوجین، با توجه به نتایج مشخص شد که ، فقط مولفه سبک عشق ورزی در مدل رگرسیون باقی ماند و در واقع قادر می باشد تا سهمی از کیفیت روابط زوجین را تبیین نماید. داشتن مهارت های ارتباطی قوی یکی از عوامل موثر در کیفیت رابطه زوجین بوده است. این یعنی نه تنها از همسران بپرسید که به چه چیز نیاز دارد بلکه نیازهای خودتان را هم با او در میان بگذارید. این یعنی مرتب ببینید که چه عوامل استرس زایی وارد زندگی همسران شده است تا به برطرف کردن آنها کمک کنید. این یعنی با جنگ و دعوا با هم بحث نکنید، طوری بحث کنید که احترام بینتان خدشه دار نشود.

در بررسی تفاوت کیفیت روابط زوجین در دانشجویان دختر و پسر، با توجه به اینکه سطح معناداری (sig) از ۰/۰۵ بزرگتر می باشد ، نتیجه می گیریم که کیفیت روابط زوجین در دانشجویان دختر و پسر تفاوتی ندارد که با یافته شاه سیا و همکاران (۱۳۹۰) مطابقت دارد.

۶. پیشنهادات:

- با توجه به فرضیه اول تحقیق، و با توجه به اینکه یکی از مهم ترین عوامل تعیین کننده روابط زناشویی وجود عشق و کیفیت آن است، لذا پیشنهاد می شود که زوجین برای خصوصیات و نیازمندی های یکدیگر ارزش قائل شوند و در روابط کلامی، عاطفی، اقدام ها و تصمیم گیری ها به افکار و خواسته های یکدیگر توجه کنند تا بتوانند کیفیت رابطه خود را افزایش دهند.
- با توجه به فرضیه دوم تحقیق، پیشنهاد می شود که مشاوران و درمانگرانی که در حوزه خانواده و خانواده درمانی کار میکنند به تأثیر هوش هیجانی به عنوان توانایی قابل اکتساب بر رضایت و موفقیت افراد در روابط و کیفیت زندگی زناشویی، توجه بیشتری معطوف کنند.
- با توجه به فرضیه سوم تحقیق ، پیشنهاد می شود که زوجین قبل از ازدواج، با انواع سبک های عشق ورزی و اینکه خود جزو کدام یک از این دسته بندی ها قرار دارند آشنا شوند تا بتوانند با استفاده از آگاهی هایی که به دست می آورند در بهبود روابط خود با همسرانشان، بکوشند.
- براساس فرضیه چهارم، و با توجه به اینکه کیفیت روابط زناشویی نقش اساسی در ارزیابی کیفیت ارتباطات خانوادگی دارد لذا پیشنهاد می شود زوجین با ابعاد گوناگون ارتباط مانند سازگاری ، رضایت، شادمانی، انسجام و تعهد آشنایی کامل پیدا کرده تا بتوانند درک درست و کاملی از آن داشته باشند.
- به زوجین پیشنهاد می شود از داشتن نگرش های آرمان گرایانه و شاعرانه در مساله ازدواج و روابط زناشویی و نیز انتظارات غیر واقع بینانه اجتناب کنند.
- از آنجائیکه هوش هیجانی تحت تاثیر آموزش قابل ارتقا و تغییر می باشد توجه به آموزش مهارت هایی که تاثیر مثبت بر این ویژگی ها داشته باشد ، می تواند در سطوح دبیرستان و دانشگاه در زمینه پیشگیری از آسیب های خانواده مورد نظر قرار گیرد.
- پیشنهاد می شود از آموزه های تحلیل رفتار متقابل در مراکز مشاوره قبل از ازدواج برای مجهز ساختن زوجین به مهارت های ارتباطی مناسب و رضایت بخش استفاده شود.

ISC
دارلده مجور
۹۶۱۷۰ - ۲۰۸۰۱

منابع

۱. بوسکالیا، لئو. (۱۳۷۷). زندگی با عشق زیباست. (ترجمه تواندخت تمدن ملکی). تهران. انتشارات یاسمن.
۲. پاتو، مژگان. (۱۳۸۱). بررسی رابطه میان خودپنداره و نگرشهای دانشجویان متاهل دوره های تحصیلات تکمیلی دانشگاه تربیت مدرس نسبت به عشق در زندگی زناشویی خود، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.
۳. حفاظی طریقه. میترا؛ فیروزآبادی، علی؛ حق شناس، حسن. (۱۳۸۵). بررسی ارتباط بین اجزای عشق و رضایت مندی زوجی، مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ۱۶، صص ۹۹-۱۰۹.
۴. عیسی نژاد، امید؛ احمدی، سیداحمد؛ اعتمادی، عذرا. (۱۳۸۹). تأثیر غنی سازی روابط بر بهبود کیفیت روابط زناشویی زوجین شهر اصفهان. مجله علوم رفتاری ۴ (۱)، صص ۹-۱۶.
۵. عیسی نژاد، امید؛ شمعی، فاطمه؛ احمدی، سیداحمد. (۱۳۸۷). سبک های عشق ورزی و شادمانی زناشویی. مجموعه مقالات سومین کنگره ملی آسیب شناسی خانواده ۲۹۱.
۶. قهرمانی اوچقاز، مریم. (۱۳۸۲). بررسی رابطه ویژگی های شخصیتی و هوش هیجان. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، و دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج.

7. Andrew, B. (2000). Individuation, Love Styles and Health-Related Quality of Life Among College Students. Doctoral thesis. University of Florida.
8. Bar-on, R. (1997). Emotional Quotient Inventory (EQ-I): Technical manual Toronto, Canada: Multi-Health Systems.
9. Bradbury, T., Fincham, F., & Beach, S. (2000). Research on the nature and determinants of marital satisfaction: A decade in review. *Journal of Marriage and Family*, 62, 964-980.
10. Busby, D. M., Crane, D. R., Larson, J. H., & Christensen, C. (1995). A revision of the Dyadic Adjustment Scale for use with distressed and no distressed couples: Construct hierarchy and multidimensional scale. *Journal of Marital and Family Therapy*, 21, 289-308.
11. Cho, W., & Cross, S. E. (1995). Taiwanese love styles and their association with self-esteem and relationship quality. *Genetic, Social & General Psychology Monographs*, 121, 283-310.
12. Cramer, K., Collins, K., & Singleton-Jackson, J. A. (2005). Love Styles and Self-Silencing in Romantic Relationships. *Guidance & Counseling*, 20, 139-151.
13. Frey, K., & Hojjat, M. (1998). Are love styles related to sexual styles? *The Journal of Sex Research*, 35, 265-272.
14. Goleman, Daniel (1995). Emotional Intelligence what it can matter more than IQ. New Yourk : Bantam Book.
15. Gonzaga, G. C., Keltner, D., Londahl, E., & Smith, M. (2001). Love and the commitment problem in romantic relations and friendship. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81, 247-262.
16. Hendrick, C., & Hendrick, S. (1988). A theory and method of love. *Journal of Personality and Social Psychology*, 50, 392-402.
17. Hightower, J., & Robert, Jr. (1996). Love Styles and Marital Quality. Doctoral Thesis. University of Arkansas.
18. Hollist, C., & Miller, R. (2005). Perceptions of attachment style and marital quality in midlife marriage. *Family Relations*, 54, 46-58.
19. Kunkel, A., & Burlison, B. (2003). Relational implications of communication skill evaluations and love styles. *The Southern Communication Journal*, 68, 181-197.
20. Lee, J. A. (1988). colours of lofe: An exploration of the ways of loving, p: 250-263.

ISC
دارلده مجور
۹۶۱۷۰ - ۲۰۸۰۱

21. Levin, T., Krystyna, S., & Hee, S. (2006). Love styles and communication in relationships: Partner preferences, initiation, and intensification. *Communication Quarterly*, 54, 265-275..
22. Neto, F. (2001). Love styles of three generations of women. *Marriage & Family Review*. 33, 268-282.
23. Nielson, J. (2005). The Relationship between Attachment, Love Styles, and Marital Quality. Doctoral Thesis. Utah State University.
24. Parra, F., Brown, W., Huynh, P., Thao, T. P., Stubbs, E. C., Leon, J. J., & Mejia, A. (2000). Gender differences in love-styles among adult latino spanish speaking parents whose children have been sexually abused by the father. *Journal of Child Sexual Abuse*, 9, 107-121..
25. Thao, N. (2005). Narcissism and immature love as mediators of vertical individualism and ludic love style. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22, 543-557.
26. Tirgari, A., Asgharnejhad Fraid, A.A., Bayanzadeh S.A., and Abedin A. R. (2006). A comparison between emotional intelligence and marital satisfaction, and their structural relation among discordant and well-adjusted couples in Sari, Iran. *The Journal of Mazandaran University of Medical Sciences*, 16(55): 87-86.
27. Troxel, W. M. (2006). Marital Quality, Communal Strength, and Physical Health. Doctoral Thesis. University of Pittsburgh.